

TRƯỜNG ĐẠI HỌC
SƯ PHẠM KỸ THUẬT TP. HỒ CHÍ MINH
HCMC University of Technology and Education

CHƯƠNG 1

KHÁI QUÁT SỰ RA ĐỜI VÀ PHÁT TRIỂN CỦA KHOA HỌC XÃ HỘI HỌC

GV: GVC.TS Nguyễn Thị Như Thúy

Email: ntnthuy@hcmute.edu.vn

Điện thoại: 0904932816

Cố vấn chuyên môn

*PGS.TS Nguyễn Thị Hồng Xoan
(Trưởng Khoa XHH, trường Đại học KHXX&NV,
ĐH Quốc gia TP HCM)*

XÃ HỘI HỌC HERBERT SPENCER (1820 - 1903)

MỤC TIÊU BÀI HỌC

- Trình bày các luận điểm chính trong quan điểm xã hội học Herbert Spencer
- Ứng dụng các phương pháp xã hội học của Herbert Spencer để thiết kế và giải thích các vấn đề từ thực tiễn xã hội.

NỘI DUNG BÀI HỌC

- Sơ lược tiểu sử của Herbert Spencer
- Các nguyên lý cơ bản của xã hội học Herbert Spencer
- Các loại hình xã hội và thiết chế xã hội
- Phương pháp luận nghiên cứu xã hội học của Herbert Spencer

BÀI 4: XÃ HỘI HỌC HERPERT SPENCER (1820-1903)

SƠ LƯỢC TIỂU SỬ HERPERT SPENCER

HERPERT SPENCER
(1820-1903)

- ❑ Sinh ra ở Derby - là nhà Triết học, Xã hội học và còn quan tâm nghiên cứu các môn khoa học tự nhiên.
- ❑ Spencer thực sự quan tâm đến Xã hội học từ năm 1873 và cho ra đời tác phẩm “Nghiên cứu Xã hội học” (1873).
- ❑ Spencer là nhà triết học-xã hội học người Anh được giới triết học xem là cha đẻ của triết học tiến hóa.

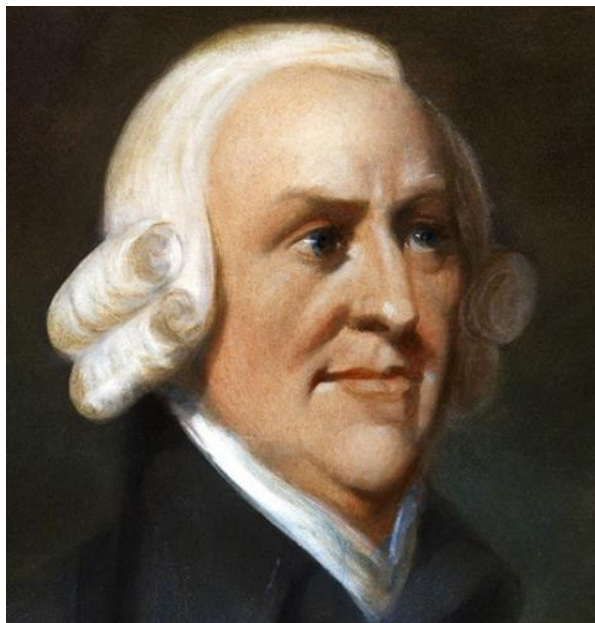
BÀI 4: XÃ HỘI HỌC HERPERT SPENCER (1820-1903)

SƠ LƯỢC TIỂU SỬ HERPERT SPENCER

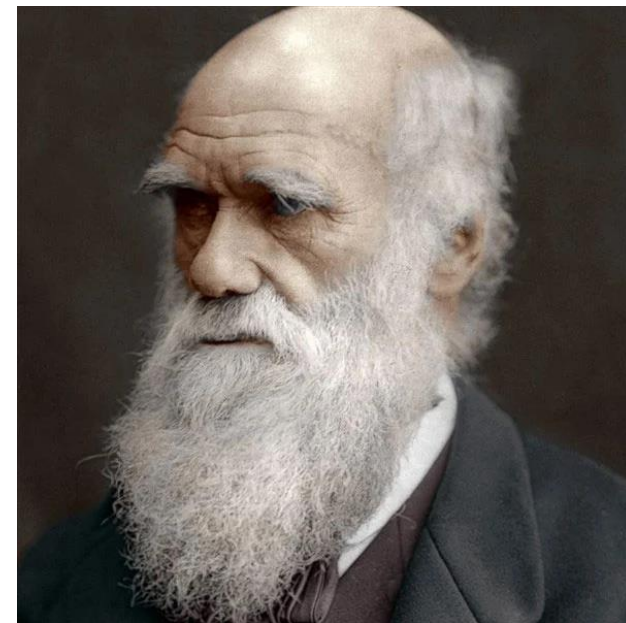

HERPERT SPENCER
(1820-1903)

HERPERT SPENCER CHỊU ẢNH HƯỞNG TỪ

Adam Smith
(1723-1790)

Charles Darwin
(1809 -1882)

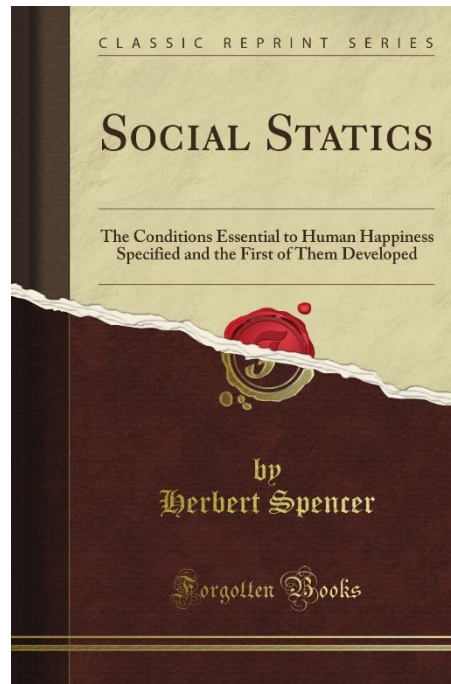
BÀI 4: XÃ HỘI HỌC HERPERT SPENCER (1820-1903)

SƠ LƯỢC TIỂU SỬ HERPERT SPENCER

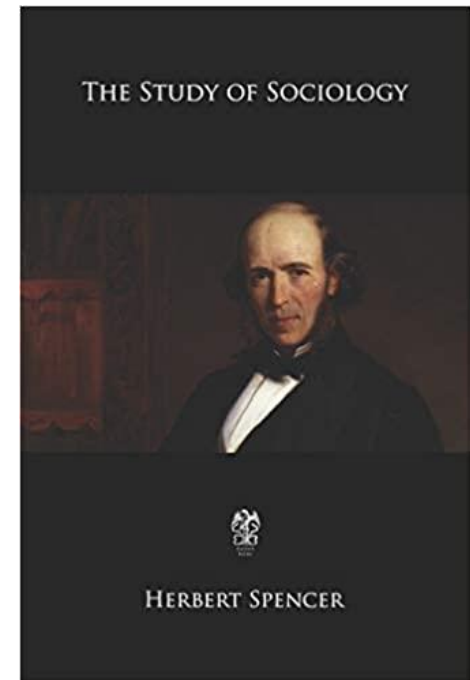

HERPERT SPENCER
(1820-1903)

MỘT VÀI TÁC PHẨM CỦA HERPERT SPENCER

TĨNH HỌC XÃ HỘI

NGHIÊN CỨU XÃ HỘI HỌC

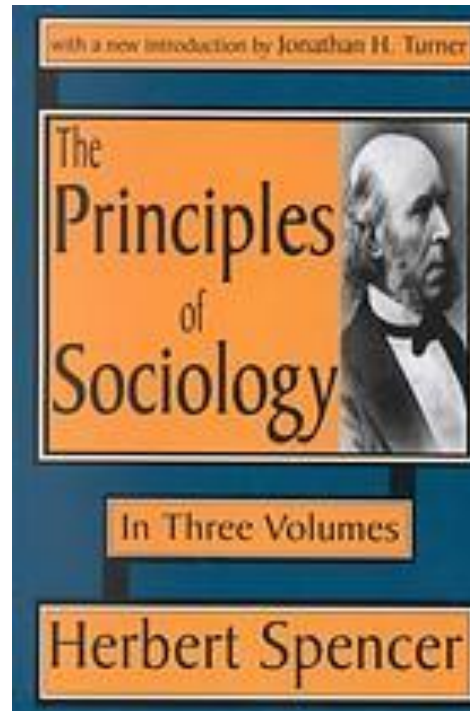
BÀI 4: XÃ HỘI HỌC HERPERT SPENCER (1820-1903)

SƠ LƯỢC TIỂU SỬ HERPERT SPENCER

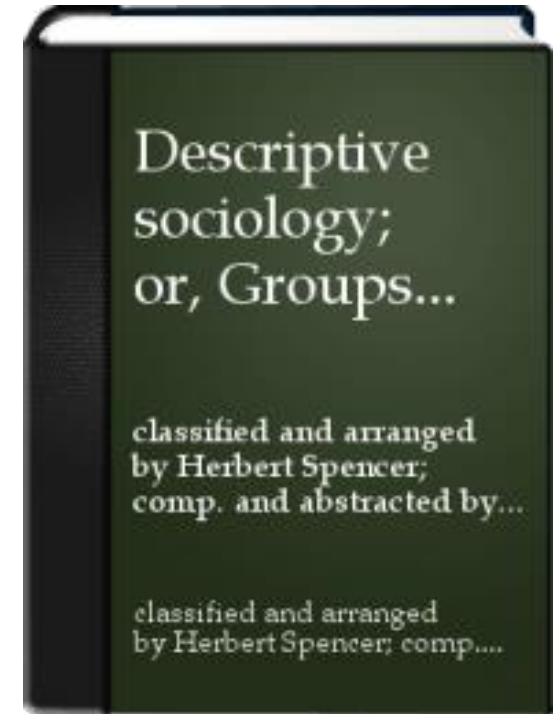

HERPERT SPENCER
(1820-1903)

MỘT VÀI TÁC PHẨM CỦA HERPERT SPENCER

CÁC NGUYÊN LÝ CỦA XHH

XÃ HỘI HỌC MIÊU TẢ

BÀI 4: XÃ HỘI HỌC HERPERT SPENCER (1820-1903)

CÁC NGUYÊN LÝ CƠ BẢN CỦA XÃ HỘI HỌC HERPERT SPENCER

“Xã hội học là khoa học về các quy luật và các nguyên lý tổ chức của xã hội. Xã hội được hiểu như là các “cơ thể siêu hữu cơ” (Super organic bodies)”

(Phạm Tất Dong, Lê Ngọc Hùng, 2008).

1

Xã hội như là cơ thể sống (“cơ thể xã hội”)

2

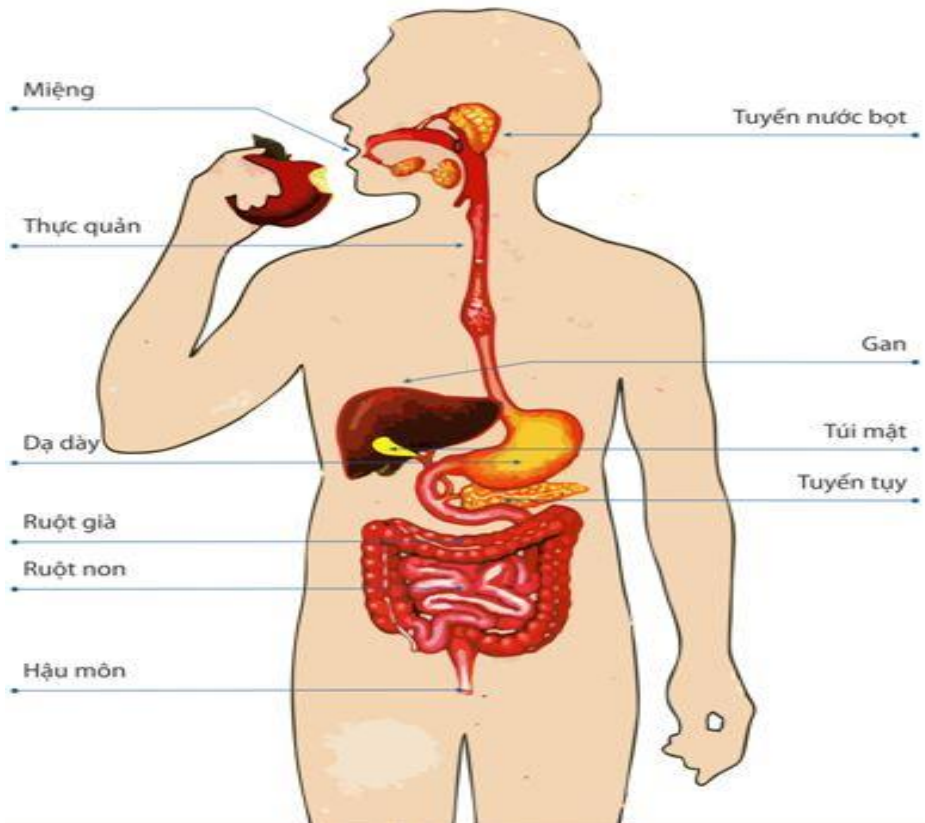
Nguyên lý tiến hóa xã hội

BÀI 4: XÃ HỘI HỌC HERPERT SPENCER (1820-1903)

CÁC NGUYÊN LÝ CƠ BẢN CỦA XÃ HỘI HỌC HERPERT SPENCER

1

Xã hội như là cơ thể sống (“cơ thể xã hội”)

Sinh tồn và phát triển

Tiến hóa và suy tàn

Chuyên môn hóa về hoạt động

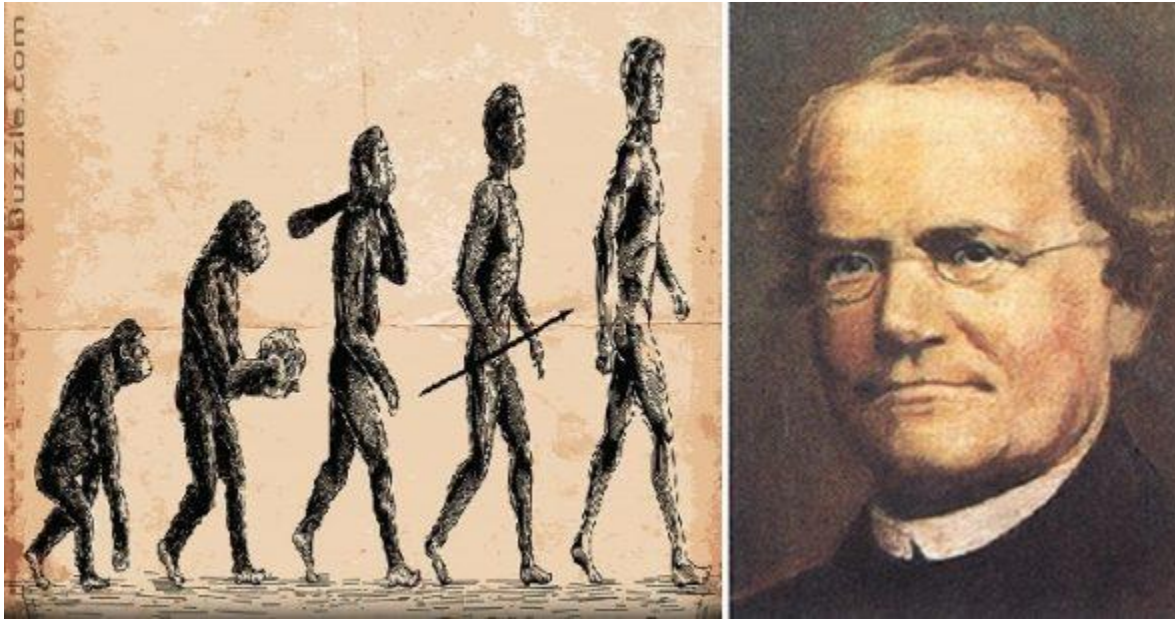
Tự điều tiết, hấp thụ và thích nghi với môi trường

CÁC NGUYÊN LÝ CƠ BẢN CỦA XÃ HỘI HỌC HERPERT SPENCER

2

Nguyên lý tiến hóa xã hội

Ông chính là người đã áp dụng thuyết tiến hóa của Đác-uyn vào đời sống xã hội

BÀI 4: XÃ HỘI HỌC HERPERT SPENCER (1820-1903)

CÁC NGUYÊN LÝ CƠ BẢN CỦA XÃ HỘI HỌC HERPERT SPENCER

2

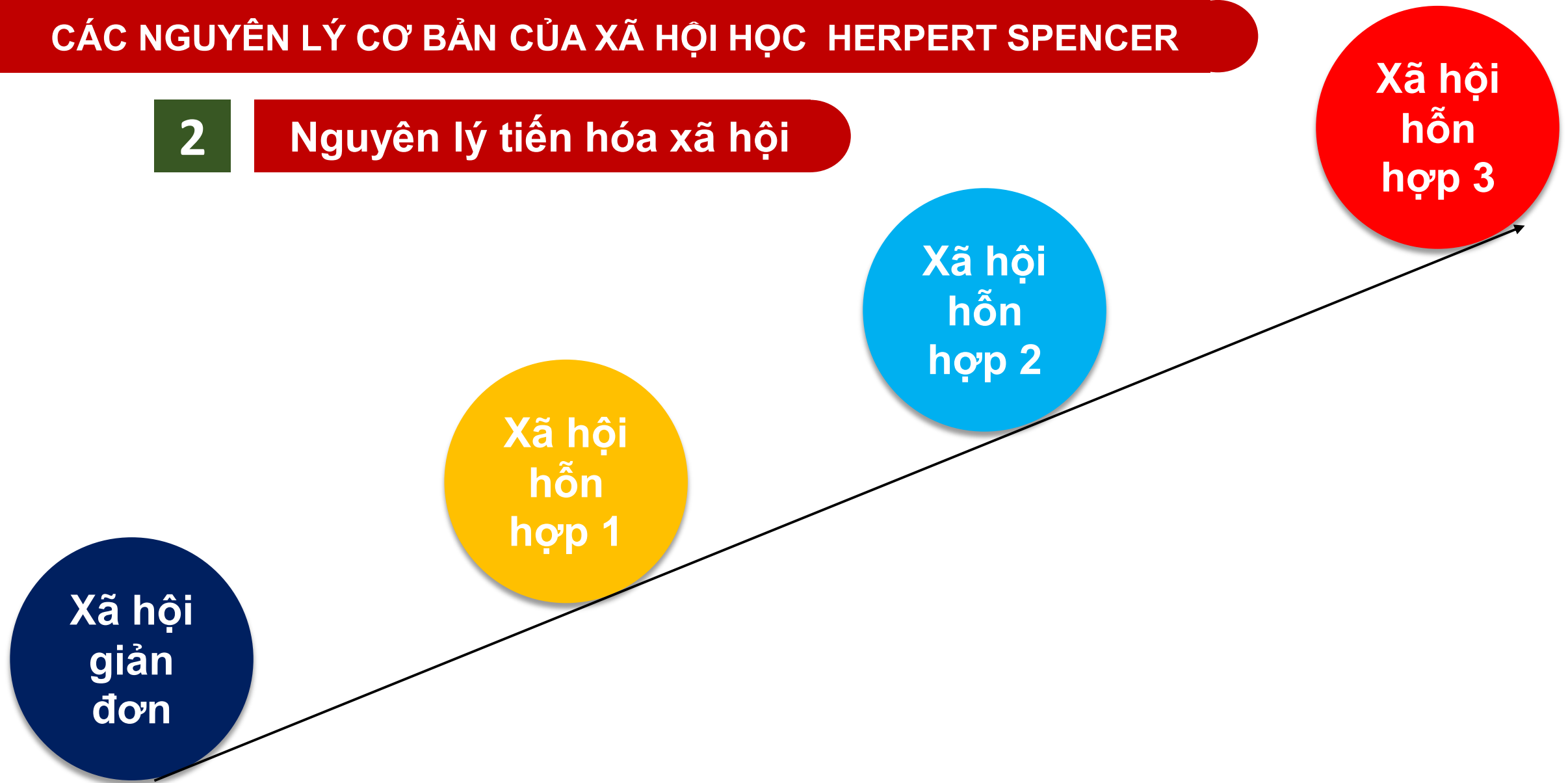
Nguyên lý tiến hóa xã hội

Xã hội
giản
đơn

Xã hội
hỗn
hợp 1

Xã hội
hỗn
hợp 2

Xã hội
hỗn
hợp 3

BÀI 4: XÃ HỘI HỌC HERPERT SPENCER (1820-1903)

CÁC NGUYÊN LÝ CƠ BẢN CỦA XÃ HỘI HỌC HERPERT SPENCER

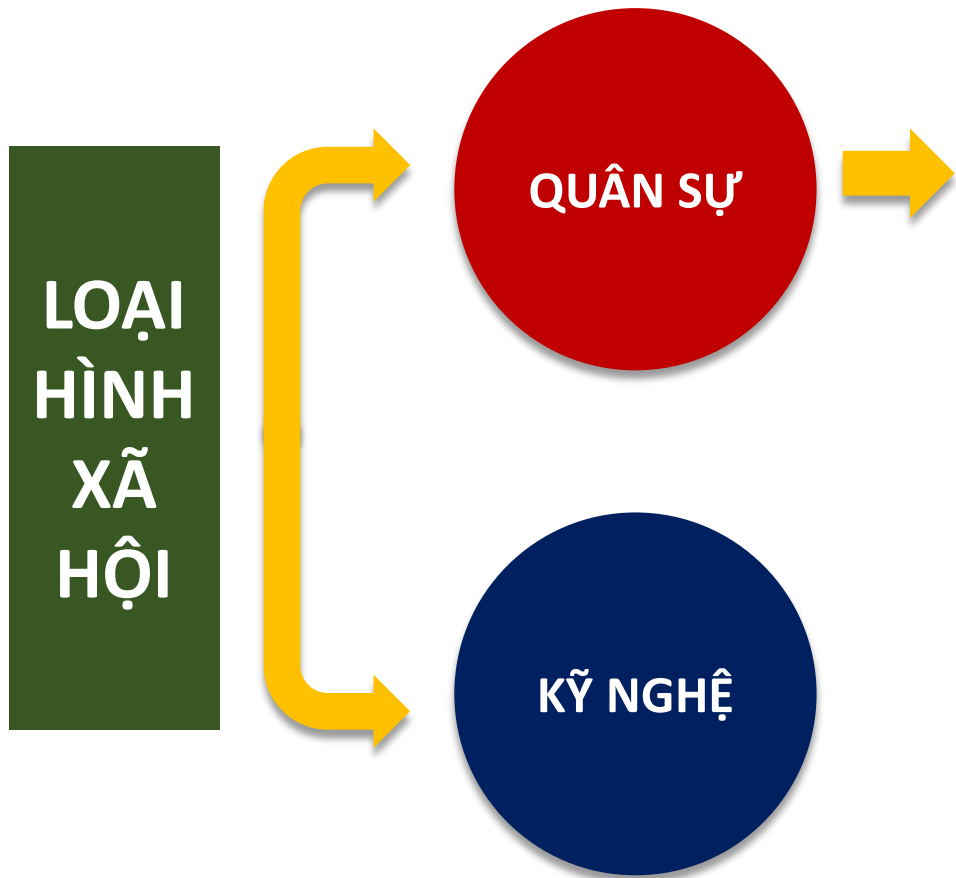
2

Nguyên lý tiến hóa xã hội

BÀI 4: XÃ HỘI HỌC HERPERT SPENCER (1820-1903)

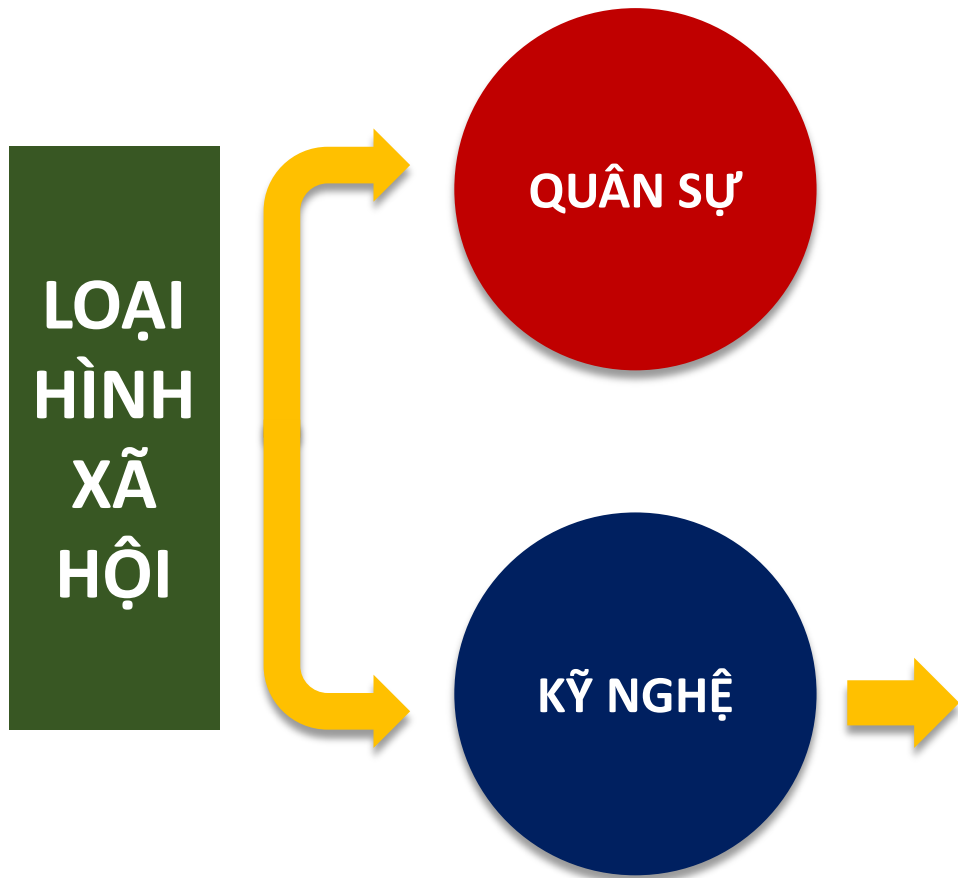
CÁC LOẠI HÌNH XÃ HỘI VÀ THIẾT CHẾ XÃ HỘI

- ❖ Hệ thống điều chỉnh của xã hội quân chủ là tập trung và độc đoán.
- ❖ Hệ thống vận hành của cá nhân bị xã hội kiểm soát hết sức chặt chẽ, hệ thống phân phối từ trên kiểm xuống.
- ❖ Hệ thống quân chủ là động lực thúc đẩy mâu thuẫn chiến tranh.

BÀI 4: XÃ HỘI HỌC HERPERT SPENCER (1820-1903)

CÁC LOẠI HÌNH XÃ HỘI VÀ THIẾT CHẾ XÃ HỘI

- ❖ Hệ thống điều hành: mang tính dân chủ.
- ❖ Hệ thống vận hành: mang tính năng động cá nhân và xã hội rất cao.
- ❖ Hệ thống phân phối theo hai chiều: Chiều ngang: cá nhân - cá nhân, nhóm xã hội - xã hội; Chiều dọc: cá nhân - các nhóm xã hội.
- ❖ Hệ thống quân chủ: là động lực thúc đẩy cạnh tranh.

CÁC LOẠI HÌNH XÃ HỘI VÀ THIẾT CHẾ XÃ HỘI

THIẾT CHẾ XÃ HỘI

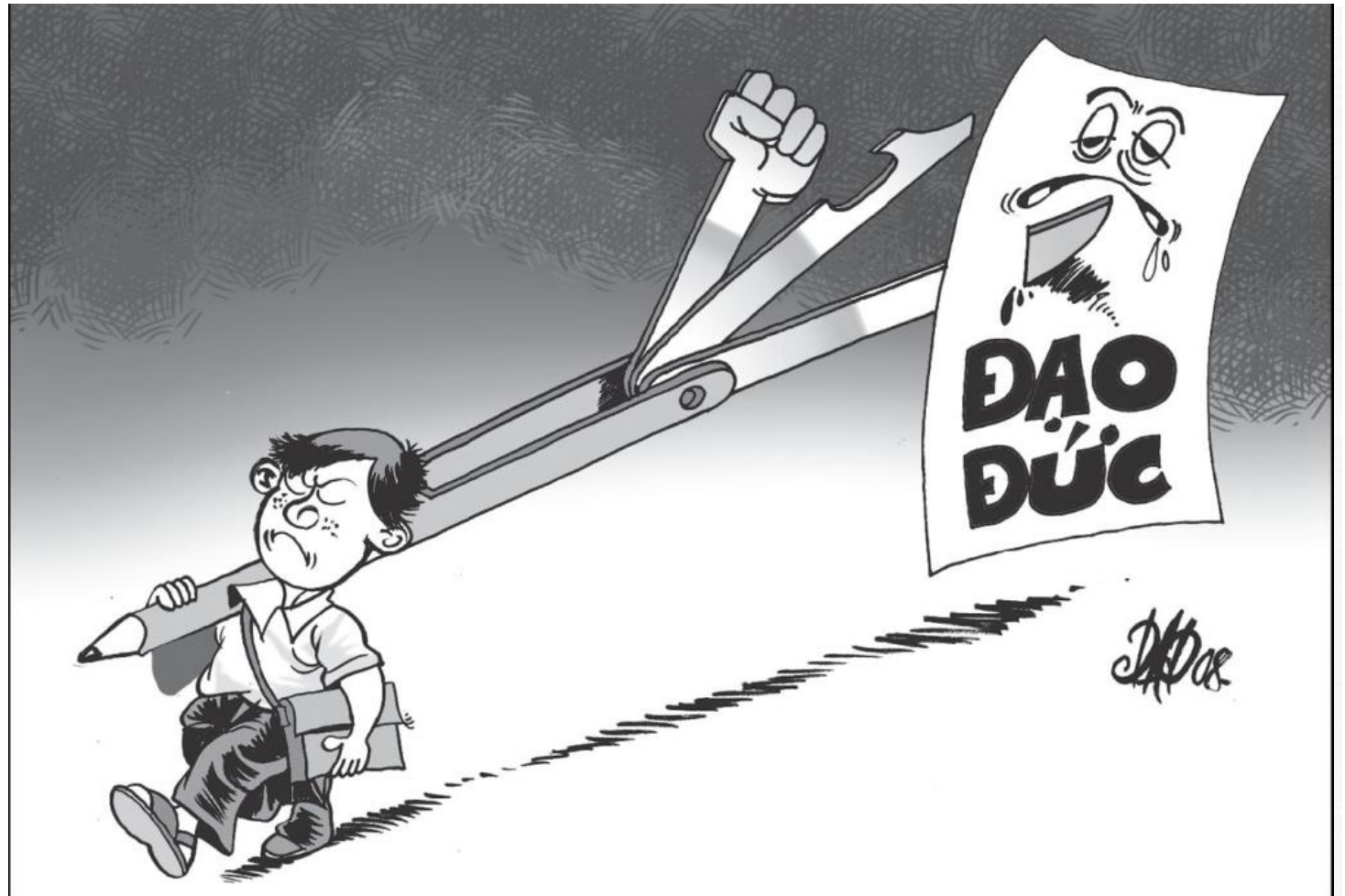
TCXH là khuôn mẫu, kiểu tổ chức xã hội, đảm bảo đáp ứng các yêu cầu, chức năng cơ bản của hệ thống xã hội, đồng thời kiểm soát hoạt động của các cá nhân và các nhóm xã hội.

CÁC LOẠI HÌNH XÃ HỘI VÀ THIẾT CHẾ XÃ HỘI

- ❖ Thiết chế gia đình
- ❖ Thiết chế văn hóa
- ❖ Thiết chế chính trị
- ❖ Thiết chế tôn giáo
- ❖ Thiết chế kinh tế
- ❖ Thiết chế giáo dục
- ❖ Thiết chế đạo đức

THIẾT CHẾ XÃ HỘI

BÀI 4: XÃ HỘI HỌC HERPERT SPENCER (1820-1903)

PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Ông đòi hỏi trong quá trình nghiên cứu phải sử dụng nhiều số liệu khác, thu thập số liệu vào nhiều thời điểm và nhiều nơi khác, nắm vững những tri thức và phương pháp nghiên cứu của các ngành khoa học khác nhau.

Ông cho rằng, trong mọi ngành khoa học, nghiên cứu xã hội học là khó khăn nhất vì:

CHỦ QUAN

Tính phức tạp của đời sống xã hội, do tính đặc thù của xã hội: mỗi xã hội đều có những nét riêng biệt.

KHÁCH QUAN

Xã hội học nghiên cứu xã hội chịu nhiều áp lực, định kiến “làm xã hội học đầu phải nóng, trái tim lạnh”, luôn ở trong trạng thái lạnh lùng để nhận xét một cách khác quan

BÀI 4: XÃ HỘI HỌC HERBERT SPENCER (1820-1903)

TÓM LẠI

HERBERT SPENCER
(1820-1903)

- ❖ Sơ lược tiểu sử của Herbert Spencer
- ❖ Các nguyên lý cơ bản của xã hội học Herbert Spencer
- ❖ Các loại hình xã hội và thiết chế xã hội
- ❖ Phương pháp luận nghiên cứu xã hội học của Herbert Spencer

CÂU HỎI TRẮC NGHIỆM

BÀI 4: XÃ HỘI HỌC HERPERT SPENCER (1820-1903)

CÂU HỎI TRẮC NGHIỆM

CÂU HỎI

H.Spencer (1820 – 1903) sinh ra ở đâu?

A

Pari (Pháp)

B

Luân Đôn (Anh)

C

Derby (Anh)

D

Bắc Kinh (Trung Quốc)

BÀI 4: XÃ HỘI HỌC HERPERT SPENCER (1820-1903)

CÂU HỎI TRẮC NGHIỆM

CÂU HỎI

H.Spencer (1820 – 1903) sinh ra ở đâu?

A

Pari (Pháp)

B

Luân Đôn (Anh)

C

Derby (Anh)

D

Bắc Kinh (Trung Quốc)

BÀI 4: XÃ HỘI HỌC HERPERT SPENCER (1820-1903)

CÂU HỎI TRẮC NGHIỆM

CÂU HỎI

Tác phẩm “Nghiên cứu Xã hội học” ra đời năm nào?

A

1873

B

1874

C

1878

D

1856

BÀI 4: XÃ HỘI HỌC HERPERT SPENCER (1820-1903)

CÂU HỎI TRẮC NGHIỆM

CÂU HỎI

Tác phẩm “Nghiên cứu Xã hội học” ra đời năm nào?

A

1873

B

1874

C

1878

D

1856

CÂU HỎI TRẮC NGHIỆM

CÂU HỎI

Herbert Spencer chịu ảnh hưởng nhiều từ:

A

A. Comte và K. Marx

B

Adam Smith và Charles Darwin

C

E. DurKheim và A. Comte

D

E. DurKheim và K. Marx

BÀI 4: XÃ HỘI HỌC HERPERT SPENCER (1820-1903)

CÂU HỎI TRẮC NGHIỆM

CÂU HỎI

Herbert Spencer chịu ảnh hưởng nhiều từ:

A

A. Comte và K. Marx

B

Adam Smith và Charles Darwin

C

E. DurKheim và A. Comte

D

E. DurKheim và K. Marx

CÂU HỎI TRẮC NGHIỆM

CÂU HỎI

Các nguyên lý cơ bản của xã hội học Herbert Spencer gồm:

- A** Xã hội như là cơ thể sống (“cơ thể xã hội”)
- B** Nguyên lý thứ hai là nguyên lý tiến hóa xã hội
- C** Cả hai ý kiến trên
- D** Tất cả đều sai

CÂU HỎI TRẮC NGHIỆM

CÂU HỎI

Các nguyên lý cơ bản của xã hội học Herbert Spencer gồm:

A

Xã hội như là cơ thể sống (“cơ thể xã hội”)

B

Nguyên lý thứ hai là nguyên lý tiến hóa xã hội

C

Cả hai ý kiến trên

D

Tất cả đều sai

CÂU HỎI TRẮC NGHIỆM

CÂU HỎI

Đặc trưng Xã hội quân sự theo quan điểm của Herbert Spencer là?

A

Hệ thống điều chỉnh của xã hội quân chủ là tập trung và độc đoán

B

Hệ thống vận hành của cá nhân bị xã hội kiểm soát hết sức chặt chẽ, hệ thống phân phối từ trên kiểm xuống

C

Hệ thống quân chủ là động lực thúc đẩy mâu thuẫn chiến tranh.

D

Tất cả các ý kiến trên

CÂU HỎI TRẮC NGHIỆM

CÂU HỎI

Đặc trưng Xã hội quân sự theo quan điểm của Herbert Spencer là?

A

Hệ thống điều chỉnh của xã hội quân chủ là tập trung và độc đoán

B

Hệ thống vận hành của cá nhân bị xã hội kiểm soát hết sức chặt chẽ, hệ thống phân phối từ trên kiểm xuống

C

Hệ thống quân chủ là động lực thúc đẩy mâu thuẫn chiến tranh.

D

Tất cả các ý kiến trên

CÂU HỎI TRẮC NGHIỆM

CÂU HỎI

Đặc trưng Xã hội kỹ nghệ theo quan điểm của Herbert Spencer là?

A

Hệ thống điều hành: mang tính dân chủ (là động lực thúc đẩy cạnh tranh)

B

Hệ thống vận hành: mang tính năng động cá nhân và xã hội rất cao.

C

Hệ thống phân phối theo hai chiều: Chiều ngang: cá nhân - cá nhân, nhóm xã hội - xã hội; Chiều dọc: cá nhân - các nhóm xã hội.

D

Tất cả các ý kiến trên

CÂU HỎI TRẮC NGHIỆM

CÂU HỎI

Đặc trưng Xã hội kỹ nghệ theo quan điểm của Herbert Spencer là?

A

Hệ thống điều hành: mang tính dân chủ (là động lực thúc đẩy cạnh tranh)

B

Hệ thống vận hành: mang tính năng động cá nhân và xã hội rất cao.

C

Hệ thống phân phối theo hai chiều: Chiều ngang: cá nhân - cá nhân, nhóm xã hội - xã hội; Chiều dọc: cá nhân - các nhóm xã hội.

D

Tất cả các ý kiến trên

TÀI LIỆU HỌC TẬP VÀ THAM KHẢO

- ❖ **File slide bài giảng PDF**
- ❖ **File hệ thống ngân hàng câu hỏi, đề tài tiểu luận file pdf**
- ❖ **Giáo trình: Nhập môn xã hội học**
- ❖ **Đề cương chi tiết file pdf**
- ❖ **Video bài giảng**

BÀI 4: XÃ HỘI HỌC HERPERT SPENCER (1820-1903)

**CHÚC CÁC BẠN CÓ MỘT KHÓA HỌC THÚ VỊ VÀ HỌC HỎI
ĐƯỢC NHIỀU KIẾN THỨC BỔ ÍCH, HẸN GẶP LẠI CÁC BẠN
TRONG BÀI HỌC TIẾP THEO**